

kvarilo se mi je tako, kakor kaže pridejani uzorec. En sod istega vina pa je ostalo zdravega. Ko sem bil zapazil, da vino šumi, hitro sem ga pretočil, a pomagalo ni nič. Ali se da vino na kak način popraviti, da bi bilo za rabo, vsaj za jesih? (D. Č. v J.)

Odgovor: Vino je zavrelo, t. j. vnelo se je gnilo kipenje beljakovin. Zavrela se sploh rada prikaže pri nizkem vinu, a še toliko rajša, ako ni vino dostikrat in redno pretočeno, kakor je žalibog na Dolenjskem navadno. Da se Vam ga je izpridilo le en sod, prihaja po našem mnenju od tod, ker ste skoraj gotovo kupili velik sod vina, in ga pretočili v dve manjši posodi. V eno posodo je prišlo prvo, t. j. bolj čisto vino. To je ostalo zdravo. V drugi sod je prišel ostanek, in ž njim tudi manj ali več drožja, katero se je vsled vročine, oziroma kipenja, vzdignilo, pričele gniti (če ni uže poprej začelo) in naredilo iz vina zavrelico.

Sicer pa Vaše vino ni posebno močno bolno. Po svoji izkušnji Vam priporočamo, kar smo lansko leto z najboljšim uspehom naredili pri nekem enako bolnem, a uže bolj pokvarjenem vinu. V posodo z bolnim vinom denite na vsak hektoliter vina $\frac{1}{2}$ $\frac{h}{g}$ dobro stolčenega kovaškega oglja, vsaj toliko drobnega kot proso. Nadalje pridenite na vsak hektoliter 20 gramov citrone in 5 gramov salicilne kisline. Obojo kislino kuhajte na vinu toliko časa, da se raztopi, in vlijte potem raztopljeno in ohlajeno v bolno vino. To vse bodi v njem kakih 5 dni, in pomešajte vino z drogom vsak dan tolikokrat le mogoče, če tudi vsako uro. Čez 5 dni nehaite mešati in čakajte, da se vino učisti, in potem je pretočite. Skoraj gotovo bode Vaše vino ozdravelo, gotovo pa bode pitno in nič več se ne bode kvarilo. Veselilo nas bode, ako nam sporočite ob uspehu.

(Dalje prihodnjič.)

Podučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

168.

Blodenje po lesu. Novi nemiri.

Nekega dne za večera je prišel naš kovač povedat, da je slišal o novem rušu (najdišču zlata), ki ni daleč. Hotel je mojega konja na posodo, da pojde zjutraj tje pogledat. Naši konji so cel dan hodili in se pasli po lesu. Samo na večer smo jih poiskali in napojili, potem pa zopet spustili v les. Kovač je pripeljal konja z lesa in zjutraj je res odjezdil. Koj drugega dne se je povrnil z novico, da je našel tisto mesto, ali treba je koj iti tje, da nas drugi diggerji ne prehité.

Spočetka nas ni veselilo, da bi se predstavili, ali kmalu nas je nesreča sama prisilila na to. Nekega večera,

ko je drug moj uže spal, delal sem jaz še pod zemljo. Kar nenadoma udari voda s tako silo, da me je na tla podrla. Jašek je bil 17 črevljev od mene, in voda je čedalje huje bruhala. Brzo zletim k jašku, kjer je od vretena visela močna vrv. Vode se je nateklo uže za dva črevlja in je še vedno drla. Eden skok in uže sem se držal za vrv, po katerej sem splezal na dan kakor dimnikar. Sedaj ni kazalo drugo kakor poslušati svet kovačev. Zložili smo zjutraj platnene stane in vse narodje na dva voza, v katera smo vpregli naše tri konje; četrtega konja, ki ga je bila sama kost in koža, privezal je kovač zadaj k vozu.

Čez dve uri smo prišli na razsežno ravnino. Vroče je bilo tako, da smo odložili z ramen rance, v katerih smo nosili živila in druga različne potrebne reči. Kmalu potem smo slekli tudi suknje in izzuli črevlje ter vse pometali na vozova. Konji naši niso mogli skoro več naprej radi žeje, vode pa ni bilo nikjer. Čedalje huje je peklo. Počasi smo lezli naprej s suhim grlom, da smo slednjič pozno popoldne prekorakali širopusto ravnino, in dospeli na rob divje krajine. Kopanine, kamor nas je kovač vodil, niso bile posebno daleč, in ker midva z Angležem nisva vedela, kje je tisti kraj, zaupala sva se do celega vodstvu njegovemu.

Potovanje je bilo zelo neprijetno. Kovač je vedno švigal po konjih, da nismo stali. Na vso jezo nam je jal še stari konj za vozom, in z vsem trudom ga kovač ni mogel spraviti na noge. Kljuse se ni premaknilo z mesta. Zapuščala nas je potrpežljivost, ker se je uže mračilo. Ko smo sprevideli, da konja ne spravimo po koncu, sklenili smo, da ga pustimo in gremo dalje. Ko sta drugova odšla, ogledam še en pot konja. Kljuse je bilo od žeje in hoje tako zdelano, da sem menil, vsak čas se bode stegnilo. Toda zgodilo se je, česar nisem pričakoval, mrcina se je začela po koncu spravljati. Priskočim in jej pomagam. Res jo spravim na noge in obdržim. Drugova moja sta naredila med tem uže dober kos pota in le tako kakor v megli sem videl še vozova se premikati. Bil je skrajni čas, da se podvizam. Prijel sem konja za uzdo in korakal ž njim dalje. Šla sva počasi, in bal sem se, da mi zopet pade na tla.

Vozova sta zavila uže davno v jarek, in ju nisem več videl. Vendar se nisem dosta zmenil za to, saj je kolovoz mi dosta jasno kazal smer, pokateri sta tekla. Siloma sem vlekel konja za seboj, klestil mu s potoma grmovje, ki se je po tleh plazilo. Stopinje mojih drugov se tudi niso več poznale, pot je bila namreč kamenita. Ker ni bilo videti nobenega izhoda od tu, preverjen sem bil, da korakam še vedno v pravem smeru za njima. Najhujše mi je bilo to, ker sem golonog, in z vednim stopanjem po drobnem kamenju in bodečej suhljadi sta se mi nogi uže tako poškodovale, da sta krvaveli.

Slednjič obstanem pred prijetno dolino, krog in krog je bil lep les. Tu pustim utrujenega konja na travi, jaz pa skočim pogledat za svojimi sopotniki. Hitro sem

preletel dolino do tje, kjer se je v stran zavila v skalnat jarek. Komaj sem uže sopel, tako sem divjal, da bi še o pravem času naše dohitel. Kedaj pa kedaj sem obstal in na uho vlekel, ker sem bil preverjen, da mi bodeta drugova dajala znamenj. Ali nič ni bilo vjeti na uho, kajti po lesu se je razlegal vrišč raznih živalij. Zašel sem dosta daleč v les, a vozov ni bilo oslediti. Tudi mi ni šlo v glavo, kako sta mogla vozova priti s tega skalnatega kraja. Z vseh strani so strmele grozne skale in visoki vrhovi, ki so zapirali pot. Le krenem na to, le na uno stran, pretaknem vso okolico, ali nikamor nisem vedel. Gotovo sem zašel.

Sklenem, da stopim še na bližnji vrh. S težavo sem se spraskal po strmih skalah gori in gledal na vse strani, da bi morda ovčarno zagledal. Ali kamorkoli sem se ozrl, povsodi vse sam les in nikje nobenega izhoda. Sprevidel sem, da nocoj ne pridem nikamor. Spomnil sem se konja, ki sem ga pustil v dolini, Brzo zletim nazaj. Ker je bilo uže tema, kraj pa neznan, zmešal sem se tako, da nisem opazil, da vedno dalje v les rijem. Slednjič sem bil tako utrujen, da nisem mogel več naprej. Poiskal sem primernege mesta pod drevesom in legel.

Preden se je zdanilo, bil sem na nogah, da bi pred kot pred poiskal izhoda. Bil sem v zadregi, na katero stran naj bi se obrnil, zakaj z včerajnim beganjem z mesta na mesto in radi teme sem taho zablodil, da nisem vedel čisto nič, kje sem. Po vrhu sem čutil, da sem slab, ker od včeraj nisem imel nič v ustih. Zlezal sem zopet na nek vrh, gledal na vse strani, in tu sem opazil v daljavi razkropljeno govejo čredo. S tega sem sodil, da mora tu blizu biti ovčarna. Preletel sem več gričev in dospel na planjavo, na katerej sem na veselje svoje zagledal nizko poslopje obrobjeno z gostim drevjem. To je bila ovčarna.

Dva ovčarja sta sedela pred hišo. Začudila sta se, ko sta me zagledala v enej sapi, brez črevljev in brez suknje. Povedal sem jima vso dogodbo s konjem. Milovala sta me. Koj sta mi prinesla kos mesa in kruha, potem pa sedla prav k meni in gledala s pravim veseljem kako sem slastno jedel. O kopaninah nista vedela prav nič povedati.

Unejevoljen odrinem dalje. Tu zagledam proti sebi z navršja stopati dva potnika, ki sta uže z daleč udarila v glasen smeh. Ko smo se srečali, vprašala sta me napreje, kje sem konja pustil. S tega nepričakovanega vprašanja sem povzel, da uže vesta o nezgodi, ki me je zadela. Povedala sta mi, da je bilo za večera veliko popraševanja po meni, ko sta me drugova v kopaninah pogrešila. „Le hitite,“ dejala sta, „dokler se ne odpravijo v les iskat vas.“ Zletel sem na navršje, od koder sem vse kopanine pregledal. Tem kopaninam se veli Cuningham-Creek.

Drugova in druge možake sem uže dobil na iskanje pripravljene. Zveselili so se, ko sem stopil mej nje. Ne morem povedati, kako sem potem sladko spal. Drugega dne za rana sem šel s kopanin. Ko sem šel dobre pol

ure in postal na malem griču, zagledam na veliko svoje veselje kljuse naše pasti se blizu v dolini. Sedaj še le mi je bilo jasno, kako globoko sem bil v les zabredel, ne sluteč, da sem uže na cilju svojemu potu. V Cuningham-Creeku nismo dolgo ostali, kmalu so namreč raznesli novico, da so za Lampingflatom osledili novo žilo zlata. Nobeden ni hotel več tu ostati, vsak je gledal, da pred kot pred odide.

Tudi mi smo se vzdignili v Lampingflat. Na potu smo slišali pokanje kanonov. „Aha!“ dejal sem drugovoma, „diggerji se bijejo s Kitajci in vojaki.“ Kmalu je strel utihnil. Pozneje smo izvedeli, da so slavili rojstni dan angleške kraljice.

V Spring-Creeku blizu vode smo postavili stane, in drugega dne smo šli k zlatej žili. Govorica ta pot ni lagala. Zlato se je pokazalo, pa tudi cele čete diggerjev z vseh krajev. S težavno sem dobil še toliko prostora, da smo mogli pričeti s kopanjem. Prikopali smo uže 12 črevljev globoko, toda Anglež je vedno mrmral, češ, da je to delo pretežavno in nepotrebno, da nič ne kaže, in res smo naposled pustili vse. Za nami se je oprijela opuščene jame druga družba, ki je kopala dalje in v globini 32 črevljev je zadela ob zlato.

Ta čas so se vzdignili diggerji zopet na Kitajce. Mnoge so nevarno pretepli, mnoge v les zapodili, mnoge tudi izplenili. Kmalu so prišli komisarji preiskavat, kdo je Kitajce izplenil. Tu je bilo namreč do 50 policajev. Zaprli so 20 diggerjev. Ko se je to po okolici razneslo, nastal je grozen krik, in vse je letelo v Lampingflat nad komisarje, da zaprte izpusté. Z ene strani na navršju se je postavijo več stotin diggerjev, a z druge strani za strugo, kjer je policija, postavili so se policaji. Policija ni hotela izpustiti zaprtih. Slednjič je eden seržant ustrelil na drugo stran, da bi strah naredil. Na to so diggerji, ki so imeli puške in revolverje, začeli strelati na policaje, a uni na ljudi. Eden naših je pal; bil je oženjen in je imel več dece. Policaji so se koj umaknili v poslopje in priprte izpustili. Na to se je vtil dež, ki je vse razgнал. Po noči pobegnili so komisarji s policaji v Bathurst, 80 angleških milj od Lampingflata. Zjutraj je policija pogorela. V 14 dneh so prišli vojaki in pripeljali dva kanona. Polovili so več možakov, katere so potem odgnali k nadsodišču. Ali vse so izpustili. Govorilo se je, da v dveh letih ne bode nobenega Kitajca več v Koloniji. Ali dve leti sta uže davno pretekli, in Kitajci se še vedno šopirijo po Avstraliji.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Do minule nedelje bil je državni proračun že dognan do pravosodnega ministerstva in slovenski poslanci rešili so vsi po skupnem dogovoru oddeljene jim naloge